Raadsvoorstel

Gemeente Groningen

		Registratienr.	BD 13.3669655
Datum raadsvergadering	26-04-2013	Datum B&W besluit	7 mei 2013
Raadscommissie		Portefeuillehouder	
Datum raadscommissie		Steller	H.H.J. Boer
Bijlagen	1	Telefoon	3677665
		E-mail	leon.boer@groningen.nl

Onderwerp

Eindrapport van de visitatiecommissie "Bestuurlijke Toekomst Groningen"

Concept raadsbesluit

De raad besluit in te stemmen met de concept-brief aan het college van GS Groningen over het eindrapport van de visitatiecommissie "Bestuurlijke Toekomst Groningen".

Samenvatting

Voor de discussie in uw raad over het eindrapport visitatiecommissie "Bestuurlijke Toekomst Groningen" getiteld "Grenzeloos Gunnen", hebben wij een concept brief aan het College van GS hierover opgesteld. Dit is volgens afspraak in uw Presidium van 24 april 2013. Hierbij is rekening gehouden met een aantal opvattingen vanuit uw raad die tijdens de commissievergadering F&V (17 april 2013) naar voren zijn gebracht.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

CONCEPT

Bestuursdienst

gemeente Groningen

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Onderwerp Eindrapport van de visitatiecommissie 'Bestuurlijke Toekomst Groningen'

College van Gedeputeerde Staten Groningen
Postbus 610
9700 AP GRONINGEN

Bezoekadres
Waagstraat 1

Postadres
Postbus 20001
9700 PB Groningen

Wij zijn met het openbaar vervoer bereikbaar, buslijnen 1, 2, 3, 5, 6, 11, 13, 16

Informatie over vertrektijden krijgt u via 0900-92 92

In uw antwoord graag datum en kenmerk vermelden.

Telefoon (050) 367 76 65 Bijlage(n) Ons kenmerk BD 13.3669663

E-mailadres

Datum Uw brief van Uw kenmerk

Website
gemeente.groningen.nl

Geacht college,

In uw brief van 11 april 2013 heeft u aan de colleges van B&W en de gemeenteraden in de provincie Groningen verzocht om een oordeel over het rapport 'Grenzeloos Gunnen'. Wij hebben in zowel onze raad als in ons college enkele keren nadrukkelijk bij dit rapport stil gestaan. Het op 23 mei hierover in onze gemeente gevoerde debat heeft geresulteerd in de volgende opvattingen over het rapport van de visitatiecommissie.

Oordeel
De visitatiecommissie kraakt op tal van punten harde noten en houdt een bestuurlijke spiegel voor. Daarvoor verdient de commissie lof. Wij kunnen het rapport op hoofdlijnen onderschrijven. In onze reactie laten we ons leiden door: de verwachte lange termijn ontwikkeling van stad en regio, een gewenste nieuwe vorm van gemeentelijk partnerschap in de regio en de combinatie van klein- en grootschaligheid.

Regionale ontwikkeling
Het eindrapport van de visitatiecommissie nodigt ons uit om naar de lange termijn in de regio te kijken ('stip op de horizon'). Hoe ontwikkelt zich onze regio? En welke plek heeft 'de Stad' daarbinnen? Op het punt van de regionale ontwikkeling hebben wij nader onderzoek (zie bijlage) laten verrichten. Daarin is het *daily urban system* in beeld gebracht. In een *daily urban system* vloeien wonen, werken en leven in een bepaalde stad en regio in elkaar over.

Voor de Groningse situatie heeft Bureau Onderzoek en Statistiek onderzoek gedaan en daaruit blijkt dat het *daily urban system* van de Stad wordt bepaald door het volgend gebied. Deze wordt grofweg begrensd door:
- Westelijk: de Friese grens (tekent zich behoorlijk scherp af);
- Noordelijk: de Waddenzee;

- Oostelijk: de N33-zone (Assen-Eemshaven);
- Zuidelijk: Assen.

De interactie tussen stad en regio is in dit gebied hoger dan gemiddeld. Die interactie zal zich naar onze indruk eerder verstevigen dan verzwakken. Dat zal ook bestuurlijk om een antwoord vragen. . Wij zien er een uitdaging in om daar waar in onze regio er een bepaalde samenhang aanwezig is, deze samenhang (sociaal, fysiek, economisch) ook politiek bestuurlijk te versterken. Om met de visitatiecommissie te spreken: hierdoor sluit het bestuurlijk schaalniveau beter aan bij het schaalniveau van de vraagstukken.

Hoe en in welke vorm daar hebben wij nog geen afgeronde oordelen over c.q. een blauwdruk voor. We zijn wel van mening dat we bij de vormgeving van de toekomstige bestuurlijke organisatie rekening moeten houden met een grotere verwevenheid van wonen, werken en leven in onze regio.. De bestuurlijke organisatie moet volgens ons zowel volgend en ondersteunend zijn op de maatschappelijke ontwikkelingen die in de regio spelen.

Groningen e.o. is een belangrijke sociaaleconomische trekker in het Noorden. De ontwikkeling daarvan is zowel in het belang van Stad als regio. De toekomstige bestuurlijke organisatie zal wat ons betreft deze ontwikkelingen moeten blijven faciliteren. In dit opzicht zullen we in gezamenlijkheid moeten blijven nadenken hoe we op de regionale, nationale en Europese ontwikkelingen kunnen blijven inspelen. Om met de commissie te spreken: "daarvoor zullen we veel uit de kast moeten halen" (pag. 25).

Nieuw partnerschap in de regio
Over de bestuurscultuur in de onze regio heeft de visitatiecommissie opgemerkt dat er sprake is van een zekere mate van disbalans tussen Stad en Ommeland. Dit moet volgens de commissie meer in balans komen. :
Met een teruggang naar 6 gemeenten in onze regio wordt er inderdaad meer evenwicht georganiseerd. Wij onderschrijven het belang hiervan. En vooral ook de mogelijkheden om zodoende te werken aan een hernieuwd partnerschap in de regio. We willen de samenwerking met de regio nadrukkelijk intensiveren.

Daarvoor is het wel noodzakelijk dat de door de visitatiecommissie voorgestelde samenwerkingsagenda's worden uitgebreid met een samenwerkingsagenda voor de regiogemeenten als totaal. Er wordt door de visitatiecommissie alleen een pleidooi gehouden voor samenwerkingsagenda's van de 6 afzonderlijke gebieden. We zijn er een voorstander van om samen te werken aan een samenwerkingsagenda die het niveau van de nieuwe afzonderlijke gemeente overstijgt. Hier ligt dus nog een terrein braak dat mede bepalend is voor hoe de gemeenten onderling, met

respect voor elkaars positie, met elkaar omgaan. Wij willen ons graag op een positieve manier hiervoor inzetten (='nieuw partnerschap').

Nieuw partnerschap in de praktijk: de decentralisaties
De noodzaak voor een hernieuwd partnerschap is er al op vrij korte termijn. Het ziet er naar uit dat de komende jaren er situatie gaat ontstaan waarin zowel de winkel wordt verbouwd (herindeling) als dat er tijdens deze verbouw nieuwe producten op het schap moeten komen te liggen (= vooral de drie decentralisaties). Dit kunnen de (nieuwe) gemeenten niet alleen, ook niet een grotere gemeente als Groningen.
De herindeling van gemeenten heeft als doel dat de gemeenten meer slagkracht krijgen om (nieuwe) taken goed uit te kunnen voeren. Daarvoor is nu al nadere samenwerking nodig omdat bijvoorbeeld de decentralisatie jeugdzorg per 1 januari 2015 moeten worden ingevoerd. De herindelingsdiscussie is dan nog niet vertaald in besluiten en uitvoering.

De Rijksoverheid gaat er weliswaar vanuit dat met het creëren van nieuwe, sterke gemeenten die in staat worden geacht hun taken autonoom aan te kunnen. Maar ook op de lange termijn kan onderlinge samenwerking (in de nieuwe setting) voordelen bieden; bijvoorbeeld in de vorm van gezamenlijke inkoop.

Groningen heeft al een belangrijke rol in de bovenregionale taken. Dit doen we al voor onder andere Werk in zicht, een gezamenlijke werkgeversbenadering, maatschappelijke opvang en de jeugdgezondheidszorg. Dit zou op enkele punten nog beter kunnen; met meer synergie, visie en strategie. Daarvoor willen we graag afspraken met de nieuw te formeren gemeenten maken (zie ook de paragraaf over het nieuw partnerschap).

Onze verwachting en inzet zijn er op gericht dat ook met nieuwe opgeschaalde gemeenten het van noodzakelijk belang blijft dat we investeren in een goede regionale (gemeentelijke) samenwerking. De optelsom van nieuwe gemeentelijke taken, de daarvoor benodigde specialismen en bijbehorende bezuinigingen, vragen om intensievere samenwerking in onze regio.

Binding: klein en grootschaligheid
Tenslotte heeft de visitatiecommissie ook het nodige gesteld over de effecten van herindeling op de afstand tussen inwoner en bestuurder.
De voorgestelde herindelingsvarianten houden het risico in dat de afstand tussen inwoners en bestuur vanuit het perspectief van de inwoner van die gemeenten wordt vergroot.

Dit vereist creatieve (deels nog te ontwikkelen) oplossingen. Om de binding tussen burger en bestuur te verbeteren worden door de visitatiecommissie behartenswaardige zaken gesteld over het combineren van grootschalig bestuur en kleinschalige aanpak. Wij willen op dit specifieke punt graag, samen met u, nadere voorstellen ontwikkelen. Dit geldt ook voor het betrekken van burgers van Stad en regio bij nadere voorstellen rondom potentiële herindelingspartners.

Vervolg

Wij zien het rapport van de visitatiecommissie als een spiegel voor de bestuurlijke werkwijze, organisatie en samenwerking. Het rapport levert tal van bouwstenen om hierin belangrijke wijzigingen door te voeren. Dit vormt voor ons de essentie van het visitatierapport.

Het trekken van nieuwe bestuurlijke grenzen maakt eveneens deel uit van het advies van de visitatiecommissie, maar is in onze ogen een afgeleide van hoe we in en vanuit de regio onze (bestuurlijke) toekomst vorm willen geven. Een herindeling met de gemeenten Haren, Ten Boer en het Meerstad deel van Slochteren is goed voorstelbaar. Op 18 april is 'Grenzeloos gunnen' in een bespreking van de betrokken burgemeesters uitgebreid aan de orde geweest. Dit was een open en verkennend gesprek. Gezien de stand van de discussie in zowel de gemeenteraden als bij de inwoners van de betrokken gemeenten kon dit gesprek niet meer zijn dan een uitwisseling van de wederzijdse stand van zaken.

Wij kunnen ons op zich voorstellen dat de herindeling breder wordt vormgegeven dan de 'voorkeursvariant' van de visitatiecommissie. Wij hebben hierin een open en uitnodigende houding. We gaan graag het nadere gesprek hierover aan. Herindeling vraagt wat ons betreft altijd een betrokkenheid "van weerszijden".

We realiseren ons dat een proces van bestuurlijke herindeling gepaard gaat met veel gevoeligheden. Dit vraagt om een prudent optreden. Tegelijkertijd laat 'Grenzenloos Gunnen' ook haarscherp zien dat vervolgstappen nodig zijn, of zoals u dat zelf hebt geformuleerd: 'niets doen is geen optie'.

Een nadere verkenning zouden we graag samen met betrokkenen in zowel Drenthe als Groningen plegen. Waar liggen, in alle gezamenlijkheid, de (on-)mogelijkheden als het gaat om het creëren van krachtige lokale overheden. Ook daar waar het gaat om het combineren van klein- en grootschaligheid en actieve burgerparticipatie.

We verwelkomen stevige regiogemeenten als een factor die leidt tot meer evenwicht, maar meer nog als potentiële samenwerkingspartners. Er is in onze regio een nieuw partnerschap nodig om samen de nodige slagkracht, bijvoorbeeld op het terrein van de decentralisaties, voor onze regio te ontwikkelen.

Het is daarin van belang zowel het verschil in aard, omvang en belang binnen onze regio te onderkennen, en tegelijkertijd elkaars kracht en wederzijds respect daarin op te zoeken.

Wij gaan er vanuit dat u als college van GS, in lijn met de aanbevelingen van de visitatiecommissie, de verdere uitwerking als regisseur ter hand neemt. Van onze kant willen we ons optimaal inzetten om de vernieuwing van de bestuurlijke- organisatie en cultuur in onze regio goed vorm te geven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys